

Șiroul permanent al Senatului
Bp 455 20.10.2016

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul Penal, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr.510/24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul Penal, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr.510/24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.B455 din 21.09.2016,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, în sensul instituirii drept cauză de nepedepsire pentru săvârșirea infracțiunilor de luare de mită, dare de mită, trafic de influență, cumpărare de influență, abuz în serviciu, precum și conflict de interese, pentru făptuitorul care denunță fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta, dar nu mai târziu de 3 luni de la data săvârșirii acesteia.

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.73 alin.(3) lit.h) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Fără a ne pronunța asupra oportunității soluției legislative propuse, apreciem că este discutabilă lărgirea sferei infracțiunilor pentru care denunțul realizat de către făptuitor să constituie cauză de nepedepsire. Astfel, dacă în prezent această cauză de nepedepsire este prevăzută doar pentru infracțiunile de dare de mită și de cumpărare de influență, potrivit proiectului, aceeași cauză de nepedepsire ar urma să fie incidentă și în cazul infracțiunilor de luare de mită, de trafic de influență, de abuz în serviciu, precum și în cazul conflictului de interese. Precizăm că, așa cum s-a subliniat în doctrină¹, „impunitatea acordată autodenunțătorului faptei de dare de mită este menită să înlesnească și să accelereze represiunea, prin prompta descoperire a faptelor de luare de mită și identificarea persoanelor care au primit mita; în același timp impunitatea acordată autodenunțătorului faptei de dare de mită este de natură să prevină săvârșirea infracțiunii de luare de mită prin insuflarea - pentru cel care ar fi ispitit să ia mită - a temerii de a fi denunțat”. Această justificare este valabilă și pentru denunțul infracțiunii de cumpărare de influență, însă nu poate fi invocată în ceea ce privește celelalte infracțiuni avute în vedere de proiect. Astfel, în cazul infracțiunilor de luare de mită, de trafic de influență, de abuz în serviciu, precum și în cazul conflictului de interese, nepedepsirea făptuitorului care își denunță fapta ar putea avea ca efect încurajarea săvârșirii unei astfel de infracțiuni de corupție sau de serviciu. Mai mult decât atât, caracterizarea, în Expunerea de motive, drept „facilitate imorală” a nepedepsirii făptuitorilor care denunță infracțiunile de dare de mită sau de cumpărare de influență, urmată, în cuprinsul propunerii legislative, de acordarea aceleiași posibilități și celor care săvârșesc infracțiunile de luare de mită, de trafic de influență, de abuz în serviciu ori de conflict de interese apare cel puțin discutabilă.

Precizăm că, în prezent, recunoașterea învinuirii, în condițiile art.374 alin.(4) din Codul de procedură penală, are ca efect, potrivit art.396 alin.(10), reducerea limitelor de pedeapsă prevăzute de lege cu o treime, în cazul pedepsei închisorii, respectiv cu o pătrime, în cazul pedepsei amenzii.

Pe de altă parte, în ceea ce privește termenul de 3 luni de la data săvârșirii faptei, în care denunțul făptuitorului constituie cauză de nepedepsire, apreciem că Expunerea de motive ar trebui completată cu

¹ V.Dongoroz și colab, Explicații teoretice ale Codului penal român, Partea specială, vol.IV, Ediția a II-a, Ed. Academiei Române, Ed. All Beck, București, 2003, p.126.

date din care să reiasă fundamentul care a stat la baza alegerii acestui termen. În acest context, precizăm că referirea la „imunitatea absolută a «denunțatorului»”, din cuprinsul Expunerii de motive, nu este corectă în raport cu dispozițiile art.290 alin.(2) din Codul penal, potrivit cărora mituitorul nu se pedepsește dacă denunță fapta **mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta.**

3. În ceea ce privește textul propus la **pct.1** pentru art.309¹ alin.(1), precizăm că persoana care „a luat la cunoștință” de săvârșirea unei infracțiuni nu poate fi calificată drept „făptuitor”. Pe de altă parte, potrivit art.174 din Codul penal, în înțelesul legii penale, prin expresia „săvârșirea unei infracțiuni” se înțelege săvârșirea unei infracțiuni, precum și participarea la comiterea acesteia în calitate de coautor, instigator sau complice. În această situație, referirea la participarea la săvârșirea unei infracțiuni, din cuprinsul textului propus pentru art.309¹, apare ca superfluă.

4. La art.309¹ alin.(2), astfel cum este propus la **pct.1**, redactarea propusă nu are în vedere faptul că în cazul infracțiunilor de dare de mită și de cumpărare de influență făptuitorul nu „obține” bani, valori sau orice alte bunuri, ci le dă, le promite sau le oferă. Pe de altă parte, referirea la confiscarea bunurilor „obținute nelegal” apare a fi necorelată cu dispoziția art.44 alin.(9) din Constituție, care se referă la confiscarea bunurilor destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni.

5. Sub rezerva observațiilor de mai sus, la actuala formă a proiectului, din punct de vedere al respectării normelor de tehnică legislativă, se rețin următoarele:

5.1. Titlul trebuie reformulat, astfel:

„Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal”.

5.2. Partea introductivă a articolului unic trebuie reformulată, astfel:

„**Articol unic** - Legea nr.286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:”.

5.3. Întrucât intervențiile legislative preconizate trebuie prevăzute în ordinea în care apar în actul normativ de bază, actualul **pct.1** trebuie să devină ultimul punct al articolului unic.

Pe de altă parte, precizăm că abrogarea alin.(3) al art.290, precum și a alin.(2) al art.292, propusă la actualele **pct.2 și 3**, face necesară și modificarea alin.(4) al art.290, precum și a alin.(3) al art.292, norme care cuprind trimiteri la dispozițiile care urmează să fie abrogate.

Având în vedere cele de mai sus, părțile dispozitive ale punctelor articolului unic ar trebui să aibă următoarea redactare:

„1. Alineatul (3) al articolului 290 se abrogă.

2. Alineatul (4) al articolului 290 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(4) ...”.

3. Alineatul (2) al articolului 292 se abrogă.

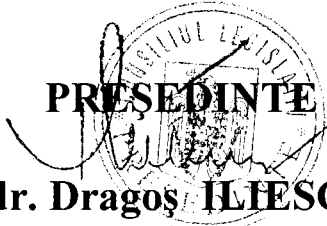
4. Alineatul (3) al articolului 292 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) ...”.

5. După articolul 309 se introduce un nou articol, art.309¹, cu următorul cuprins:

„Art.309¹ ...”.

Precizăm că, pentru integrarea armonioasă în actul normativ de bază a noului articol este necesar ca acesta să fie completat cu o denumire marginală.

PREȘEDINTE
dr. Dragoș ILIESCU

București

Nr. 1003/19.10.2016

Lege privind Codul penal

Decizia ICCJ nr. 2/2014 - M.Of. nr. 3019 din 30 apr. 2014(art. 5);Decizia ICCJ nr. 1/2014- M.Of. nr. 349/13 mai 2014(art. 6, art. 39);Decizia ICCJ nr. 4/2014 - M.Of. nr. 434/13 iun. 2014(art. 129 alin. (2) lit. b));Decizia ICCJ nr. 5/2014- M.Of. nr. 470/26 iun. 2014(art. 9);Decizia ICCJ nr. 6/2014- M.Of. nr. 471/26 iun. 2014(art. 6 alin.(1));Decizia ICCJ nr. 7/2014- M.Of. nr. 471/26 iun. 2014(art. 6);Decizia ICCJ nr. 8/2014- M.Of. nr. 473/27 iun. 2014(art. 6 alin. (1));Decizia ICCJ nr. 14/2014- M.Of. nr. 525/15 iul. 2014(art. 6 alin. (1));Decizia ICCJ nr. 14/2014- M.Of. nr. 546/23 iul. 2014(art. 6 alin. (1));Decizia I.C.C.J. nr. 20/2014 - M.Of. nr. 766/22 oct. 2014(art. 175 alin. (2) teza întâi));Decizia ICCJ nr. 21/2014- M.Of. nr. 829/13 nov. 2014(art. 5 alin. (1));Decizia ICCJ nr. 26/2014- M.Of. nr. 24/13 ian. 2015(art. 175 alin. (1) lit. c) și alin. (2));Decizia ICCJ nr. 1/2015-M.Of. nr. 105/10 feb. 2015(art. 308));Decizia ICCJ nr. 4/2015- M.Of. nr. 244/9 apr. 2015(art. 196 alin. (1));Decizia ICCJ nr. 3/2015(M.Of. nr. 380/2 iun. 2015);Decizia ICCJ nr. 10/2015(M.Of. nr. 389/4 iun. 2015(art. 367 alin. (1) și (6));Decizia ICCJ nr. 12/2015- M.Of. nr. 409/10 iun. 2015(art. 6 alin. (1), art. 183, art. 309)Decizia ICCJ nr. 13/2015- M.Of. nr. 410/10 iun. 2015 (art. 96 alin. (5) raportat la art. 44 alin. (2));Decizia ICCJ nr. 20/2015- M.Of. nr. 573/30 iul. 2015(art. 327 alin. (2));Decizia ICCJ nr. 13/2016- M.Of. nr. 457/21 iun. 2016(art. 6);Decizia ICCJ nr. 11/2016- M.Of. nr. 468/22 iun. 2016(art. 6)

- 1 promulgată prin D. nr. 1211/2009 M. Of. nr. 510/24 iul. 2009
Decret pentru promulgarea Legii privind Codul penal
- 2 modificări prin L. nr. 27/2012 M. Of. nr. 180/20 mar. 2012 *modifică art. 153 alin. (2), art. 161 alin. (2); introduce alin. (3) la art. 153, alin. (3) la art. 161*
Lege pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal
- 3 completat prin L. nr. 63/2012 M. Of. nr. 258/19 apr. 2012 *introduce lit. e) la art. 108, art. 112_1*
Lege pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal
- Notă: v. Ori de câte ori prin legi speciale, prin Codul penal sau prin Codul de procedură penală se face trimitere la art. 118 din Codul penal, trimiterea se va considera făcută la art. 118 și 118_2 și ori de câte ori prin legi speciale, prin Codul penal sau prin Codul de procedură penală se face trimitere la confiscare ca măsură de siguranță, trimiterea se va considera făcută și la confiscarea extinsă. Ori de câte ori prin legi speciale, prin Codul penal sau prin Codul de procedură penală se face trimitere la art. 112 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, trimiterea se va considera făcută la art. 112 și 112_1 și ori de câte ori prin legi speciale, prin Codul penal sau prin Codul de procedură penală se face trimitere la confiscare ca măsură de siguranță, trimiterea se va considera făcută și la confiscarea extinsă.
- 4 modificări prin L. nr. 187/2012 M. Of. nr. 757/12 nov. 2012 *la data de 1 februarie 2014, modifică art. 9 alin. (3), art. 61 alin. (3), art. 64 alin. (5) lit. b), art. 65 alin. (1), (2) și (4), art. 80 alin. (2) lit. d), art. 82, art. 83 alin. (4), art. 85 alin. (3) și (4), art. 93 alin. (4), art. 98 alin. (1), art. 101 alin. (4), art. 106, art. 116 alin. (2), art. 144 alin. (1) și (2), art. 155 alin. (4), art. 175 alin. (1) lit. c), art. 182 lit. e), art. 210, art. 211 alin. (2), art. 231, art. 234 alin. (2), art. 289 alin. (1), art. 292 alin. (1), art. 294 lit. c), art. 302 alin. (6), art. 308 alin. (1), art. 344, art. 345, art. 391 alin. (2), art. 416 alin. (3), art. 430; introduce lit. d) la art. 75 alin. (1), lit. g) la art. 294, alin. (7) la art. 302, alin. (6) și (7) la art. 342, alin. (3) la art. 407, lit. h) la art. 443 alin. (1); abrogă art. 101 alin. (6), art. 139 alin. (3)*
Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal
- Decizia ICCJ nr. 4/2014 - M.Of. nr. 434/13 iun. 2014
- 5 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 265/2014 M. Of. nr. 372/20 mai 2014 *dispozițiile art. 5 sunt constituționale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile.*
Decizia nr. 265 din 6 mai 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 din Codul penal

1009

- 6 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 508/2014 M. Of. nr. 843/19 nov. 2014
Decizia nr. 508 din 7 octombrie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 159 alin. (3) din Codul penal
prevederile art. 159 alin. (3) sunt constituționale în măsura în care se aplică tuturor inculpaților trimiși în judecată înaintea datei intrării în vigoare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și pentru care la acea dată momentul citirii actului de sesizare fusese depășit
- 7 modificări prin L. nr. 159/2014 M. Of. nr. 887/5 dec. 2014
Lege pentru abrogarea art. 276 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal
abrogă art. 276
- 8 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 732/2014 M. Of. nr. 69/27 ian. 2015
Decizia nr. 732 din 16 decembrie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 336 alin. (1) și (3) din Codul penal
constată că sintagma „la momentul prelevării mostrelor biologice” din cuprinsul dispozițiilor art. 336 alin. (1) este neconstituțională
- 9 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 11/2015 M. Of. nr. 102/9 feb. 2015
Decizia nr. 11 din 15 ianuarie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 112_1 alin. (2) lit. a) din Codul penal
dispozițiile art. 112_1 alin. (2) lit. a) din Codul penal sunt constituționale în măsura în care confiscarea extinsă nu se aplică asupra bunurilor dobândite înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 63/2012
- 10 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 603/2015 M. Of. nr. 845/13 nov. 2015
Decizia nr. 603 din 6 octombrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 301 alin. (1) și art. 308 alin. (1) din Codul penal
sintagma "ori în cadrul oricărei persoane juridice" din art. 308 alin. (1) cu raportare la art. 301
- 11 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 603/2015 M. Of. nr. 845/13 nov. 2015
Decizia nr. 603 din 6 octombrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 301 alin. (1) și art. 308 alin. (1) din Codul penal
sintagma "raporturi comerciale" din art. 301 alin. (1)
- 12 modificări prin O.U.G. nr. 18/2016 M. Of. nr. 389/23 mai 2016
Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea
*modifică art. 154 alin. (4), art. 211 alin. (2), art. 217, art. 218 alin. (3) lit. c), art. 219 alin. (2) lit. c), art. 220 alin. (3) și (4), art. 356, art. 374 alin. (1) și alin.(4);

introduce art. 216_1, alin. (6) la art. 220, lit. d) la art. 221 alin. (2), alin. (6) la art. 221, cap. VI cu art. 256_1, alin. (3) la art. 315, alin. (6) la art. 345, alin. (1_1) și (1_2) la art. 374, alin. (3_1) la art. 374, alin.(4_1) la art. 374*
- 13 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 405/2016 M. Of. nr. 517/8 iul. 2016
Decizia nr.405 din 15 iunie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 246 din Codul penal din 1969, ale art. 297 alin. (1) din Codul penal și ale art. 13_2 din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție
dispozițiile art. 297 alin. (1) sunt constituționale în măsura în care prin sintagma „Îndeplinește în mod defectuos” din cuprinsul acestora se înțelege „îndeplinește prin încălcarea legii”
- 14 completat prin L. nr. 151/2016 M. Of. nr. 545/20 iul. 2016
Lege privind ordinul european de protecție, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative
introduce lit. h) la art. 287 alin. (1), alin. (3) la art. 287